

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulă 2. SIBIIŪ, 15 FEBRUARIŪ 1895. Anulă XXVI.

APEL Ū.

Crescere și cultură!

Aceste doué ținte mari le-a urmărită dela înființarea sa și până în zilele nóstre Asociaținea transilvană pentru literatura română și cultura poporului românŪ, acéstă vechiă și cea mai de frunte Asociațione culturală a românilorŪ de dincóce de Carpați.

VedëndŪ terminată și asigurată prima sa creațione mare: *Scóla de fetițe cu internatŪ*, merită pentru a da generațiilorŪ viitoare *crescătóre* demne de numele poporului românŪ, — Asociaținea transilvană a luatŪ inițiativa pentru o nouă lucrare, prin care se se apropie cu unŪ pasŪ însemnatŪ de cealaltă țintă mare ce urmăresce, de lățirea *culturei* în sinulŪ poporului nostru.

Popularisarea sciințelorŪ și artelorŪ și lățirea cunoscințelorŪ folositóre sunt cele mai eficace mijlóce pentru promovarea progresului culturalŪ alŪ unui poporŪ.

PoporulŪ românŪ însé în cea mai mare parte este lipsitŪ de acei factori, cari la alte popóre aŪ contribuitŪ și contribue neîntreruptŪ la înaintarea lorŪ în cultură. Nu avem *orașe*, cari prin instituttele și societățile lorŪ culturale și sociale, prin coatingerea continuă a inteligenței, sunt totŪ atâtea

centre culturale, adevărate foculare pentru popularizarea științelor și artelor și pentru lățirea cunoștințelor folosite. Nu avem apoi, mai ales pe terenul științelor naturale, o literatură populară bună și eficientă, din care cea mai considerabilă parte a inteligenței noastre, preoțimea și învățătorimea resfirată pe la sate, și prin aceasta poporul, s'ar pute ține în curent cu progresul științelor și artelor.

În vederea acestora comitetul Asociației transilvane a decis edarea unei

Enciclopedia populară,

care, ținută deocamdată într'un cadru mai restrins, se va pute introduce în cercuri cât mai largi și va fi publicul cetitorilor români un sfetnic și conducător pe toate terenele științelor și artelor.

Cu conducerea acestei publicații comitetul a însărcinat pe membrul său, Dr. *Corneliu Diaconovich*.

Aducându aceste la cunoștința publicului român, comitetul subsemnat roga pe toți cei chemați a conlucra la realizarea acestei întreprinderi importante pentru dezvoltarea culturală a poporului nostru, se binevoiască a da numitului conducător a primei Enciclopedii române totu concursul posibil, ca să-și potă implini misiunea sa cu succes cât mai multemitor.

Modalitățile publicării și procurării „Enciclopediei Române” se vor comunica la timpul său.

Din ședința comitetului Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 7 Februarie 1895.

Ioană Micu Moldovanu m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

DESPĂRȚEMINTELE ASOCIAȚIUNEI.

Ca toate corporațiunile, cari au să influențeze asupra poporului, așa și Asociațiunea transilvană a trebuit de timpuriu să se cugete la modalitatea, cum ideile și lucrările sale să le transplante în mintea și inima poporului nostru, pe care e chemată a-lu lumina și înnobila.

Una din modalitățile acestea o a aflatu în *despărțemintele*, în cari pentru mai bună lucrare a împărțitu terenul activității sale, și acelei modalități i-a datu expresiune în regulamentul, prin care normeză activitatea acestorū despărțeminte și legătura armonică a părților cu totalitatea.

Chiamarea despărțemintelor, de sine se înțelege, nu pôte fi alta decâtu a înseși Asociațiunei, carea este: literatura română și cultura poporului român; ear mijlocele pentru ajungerea acestui scopu sunt: distribuirea între membrii sei de prin despărțeminte a beneficiilor, ce le revarsă centrul din tesaurul materialu și spiritualu, de care dispune, precum și contribuirea cu cele materiale din partea acestora pentru procurarea și înmulțirea acelu tesaur.

Toți fiii poporului nostru fără deosebire se potu împărtași de bineficiile Asociațiunei, și iară toți fără deosebire sunt datorii a contribui, fiă-care după puterea sa, la înavușirea și conservarea forțelor acelu corp, din care facu parte.

În anii dintâiu ai Asociațiunei, concursul pentru creșterea și înflorirea acestei nobile instituțiunii era celū mai îmbucurătoriu; dar curënd după aceea acest concursu începū a slăbi, așa încât conducătorii ei aveau temere fundată, că puterile ei în scurtu timpū nu vorū mai ajunge a împăca nici cele mai neapërate trebuințe.

Și ce era cauza acestei aparițiunii?

De o parte fără îndoială erau împregiurările politice, cari absorbiau atențiunea și încordata activitate a celorū chemați la conducerea Asociațiunei, de altă parte însă fără

îndoială și lipsa organelorū acelora mijlocitóre, cari se facă și se susțină legătura dintre comitetulū centralū și poporū.

De aceea crearea despărțemintelorū a fostū o trebuință fórte simțită și unū pasū fórte fericitū întru perfecționarea acestei multū dorite instituțiunii culturale. Căci tóte acele agende, de cari se ocupă centrulū, facū parte și din ocupațiunile despărțemintelorū: luminarea poporului prin scrieri folositóre și prin învțăături imediate din sfera agriculturēi, industriei, comerciului și tóte celelalte, cari tind la perfecționarea stărei lui materiale, intelectuale și morale. Ear încât acestea nu le-ar puté da despărțemintele singuraticе, ele concurgū cu mijlóce materiale pentru procurarea lorū din partea celorū competenți. Căci nu adunarea și grămădirea de fórte materiale, ci literatura și cultura poporului sunt problema și ținta Asociațiunei, și resursele materiale numai mijlócele de lipsă spre ajungerea acestei ținte.

Și în adevărū de când s'aū înființatū și aū întratū în activitate despărțemintele Asociațiunei, șa unele cari mijlocescū contactulū, legătura și solidaritatea între capū și corpū, Asociațiunea a luatū unū avént îmbucurătoriū: a publicatū și continuă a publica scrieri de valóre, a înființatū o bibliotecă, ce o completéză din anū în anū, și o a pusū la dispoziția publică, a înființatū o respectabilă scólă de fetițe, de a cărei educațiune și înstrucțiune se împărțășesce tótă româ-nimea, a regulatū cursulū agendelorū sale, a înființatū și susține unū organū de publicitate, a împărțitū și împarte ajutóre tinerilorū în cariera scólelorū, meseriilorū, sciințelorū și artelorū, și cu unū cuvéntū satisface din ce în ce mai multū problemei sale.

De aceea despărțemintele sunt chiămate a se și împărțăși din ce în ce mai multū de darurile Asociațiunei și acelea a le împărți mai departe în tóte straturile poporului, *ca totū poporulū se sciă, că are o Asociațiune, ce necontenitū lucră pentru binele lui*. Căci atunci și poporulū din ce în

ce mai multă se va îndemna a contribui și el, fă-care după priceperea și puterea sa, ca această Asociațiune să pótă face și mai multă bine. Toți pentru unul, și unul pentru toți!

Încă dela înființarea despărțemintelor unele din ele s'au distinsă, și până astăzi încă se distingă prin o activitate în adevărul folositoare pentru popor, altele se silesă a ține și ele pasă cu progresul timpului. Durere însă sunt câte-va și de acelea, cari d'abia mai daă semne de viață. Cari sunt acelea? Ele sunt cunoscute deja din rapórtelile generale ale comitetului central, și nu le vom mai aminti aici cu numele.

Despărțemintele Asociațiunei, după starea lor la încheierea anului 1894, ni se presentă în modul următoriu :

1. *Brașov* 2 membri fundatori, 8 membri pe viață, 31 membri ordinari;
2. *Brană* 1 membru pe viață, 28 membri ordinari;
3. *Făgăraș* 4 membri fundatori, 5 membri pe viață, 43 membri ordinari;
4. *Sibiu* 7 membri fundatori, 18 membri pe viață, 34 membri ordinari;
5. *Seliște* 8 membri pe viață, 16 membri ordinari;
6. *Sebeș* 3 membri fundatori, 5 membri pe viață, 36 membri ordinari;
7. *Hățeg* 2 membri pe viață, 11 membri ordinari;
8. *Deva* 4 membri pe viață, 9 membri ordinari;
9. *Orăștie* 2 membri fundatori, 6 membri pe viață, 42 membri ordinari;
10. *Brad* 2 membri pe viață, 25 membri ordinari;
11. *Blaj* 3 membri fundatori, 3 membri pe viață, 37 membri ordinari;
12. *Alba-Iulia* 5 membri pe viață, 24 membri ordinari;
13. *Abrud* 4 membri fundatori, 17 membri pe viață, 33 membri ordinari;

14. *Cluj* 5 membri fondatori, 5 membri pe viéță, 53 membri ordinari;
15. *Mociu* 2 membri fondatori, 2 membri pe viéță, 21 membri ordinari;
16. *Simleulü-Silvaniet* 6 membri fondatori, 3 membri pe viéță, 33 membri ordinari;
17. *Dejü* 1 membru fondatorü, 2 membri pe viéță, 9 membri ordinari;
18. *Gherla* 1 membru ordinarü;
19. *Ciachi-Gärbäulü* 1 membru ordinarü;
20. *Betleanü* 3 membri ordinari;
21. *Näseudü* 15 membri fondatori, 26 membri pe viéță, 48 membri ordinari;
22. *Bistrița* 1 membru fondatorü, 4 membri pe viéță, 17 membri ordinari;
23. *Turda* 5 membri ordinari;
24. *Mureș-Oșorheiü* 1 membru pe viéță, 12 membri ordinari;
25. *Mureș-Ludoș* 1 membru fondatorü, 9 membri ord.;
26. *Reghinü* 2 membri fondatori, 6 membri pe viéță, 34 membri ordinari;
27. *Cohalm* 1 membru pe viéță, 11 membri ordinari;
28. *Agnita* 1 membru ordinarü;
29. *Mediaș* 13 membri ordinari;
30. *Sighișora* 6 membri ordinari;
31. *Elisabetopole* 1 membru pe viéță, 1 membru ordinarü;
32. *Dicio-Sânt-Martin* 1 membru pe viéță, 12 membri ordinari;
33. *Treiscaune* 4 membri ordinari.

Nu vomü condamna însă nici acele despărțăminte, cari până acum există mai multü numai după nume; căci împrejurările lorü sperämü că se vorü schimba spre mai bine, și atunci prin îndoitü zelü vor puté ajunge pre sororile mai înaintate. Ci mai vërtosü le vom îmbärbäta cu unü cuvëntü

binevoitoriū, ca se iee esemplu dela celelalte sorori și se nu se lase învinse de puținulū numărū alū inteligenței locale, de lipsa mijlócelorū materiale, de alte ocupațiunī necesare sēū orī-ce alte lucruri deprimatóre; ci prin unū viū contactū între inteligență și poporū se descepte interesulū acestuia pentru înaltele probleme ale Asociațiunei. Și atunci suntem siguri, că prin întrunirea voinței și a puterei ceea ce astăđi li se pare imposibilū, ca mâne va fi posibilū; ceea ce astăđi li se pare dorință îndepărtată, ca mâne va fi faptū și realitate.

De aceea cât mai strînsă legătura dintre centru și despărțeminte, și atunci de sigurū va pulsa întru toți dorita viéță și prosperare!

Z. Boiu.

MEMBRI FUNDATORĪ AĪ ASOCIAȚIUNEĪ.

Presentulū e eredele trecutului. De aceea starea materială și morală de astăđi a Asociațiunei ne aduce aminte, a face o reprivire asupra membrilorū acelora aĪ Asociațiunei, cari aū contribuitū în modū atâtū de puternicū la întemeierea, consolidarea și fructificarea ei. În Nr. festivū am amintitū cu numele pre primii membri fondatori, astăđi venimū a completa registrulū lorū, însemnândū numele tuturorū, cari s'aū făcutū membri fondatori aĪ Asociațiunei, în cursulū celorū 34 ani dela începutulū ei până astăđi, fiindū gata cu plăcere, a întregi acestū registru cu toți, pre cari din eróre involuntară i-amū fi trecutū cu vederea.

Numele membrilorū fondatori aĪ Asociațiunei sunt dar în ordine alfabetică cele următóre:

Acsente Severū, proprietariū în Cricăū.

Brancovanū Gregoriū, principe, România.

Baldi Lazarū, proprietariū în Clujū.

Bohoțelū Alesandru în Clujū.

5. Borgo - Tiha, comuna.

- Borgo - Bistrița, comuna.
 Borgo - Prund, comuna.
 Borgo - Rusă, comuna.
 Boieru George, în Vadu.
10. Barbu Patrichie, în Reghinu.
 Belloescu Stroe, în Bărlad.
 Bașota Basiliu, avocat u în Abrudă.
Capitolulu metropolitan u din Blaj u.
 Ciaclan u Georgiu, în Deva.
15. Cosgaria Nicolae, în Făgărașu.
 Ciugudeanu Nicolae, în Poiana.
 Coroian u Iuliu, în Cluj u.
Danciu Alesandru, în Bucium - Cerb.
Feldru, comuna.
20. Filip Alecsandru, în Abrud.
Gallu Daniil u, notari u în Săcuieu
 German u Ioan u, preot u în Sămbăta.
Iancu Ioan u, preot u în Bucium - Poieni.
 Iva mare, comuna.
25. *Lebu* Alesandru, în Cacova - Sibiu u.
 Ladai Augustinu, în Pesta.
 Lucaci u Vasili u Dr., paroch u în Șișesci.
Mocioni Antoni u de Foen, în Timișora.
 Mocioni George de Foen, în Timișora.
30. Muste Vasili u, preot u în Zalnoc,
 Munteanu Augustinu, avocat u în Gherla.
 Maier, comuna.
 Mititeiu, comuna.
 Mariaș Constantin, proprietari u în Visuia.
36. Măcelari u Ioan u, jude reg. în Mercurea.
 Mandrea Nicola Dr., în Bucuresci.
 Manole Diamandi, comerciant u în Brașov u.
 Mico conte Emeric u, propriet. mare în Silvasiu.
 Mocioni Victor u de Foen, în Innsbruck.

40. Mocioni Alesandru Dr., în Budapesta.
 Mocioni Eugen Dr., în Budapesta.
 Mocioni Zenonă Dr., în Budapesta.
 Mihiu Ioană Dr., avocată în Orăștie.
 Monda Andreiă Dr., medic în Sângiorgiă.
45. *Nedelcu* Alesandru, proprietariă în Pesta.
 Nichita Ioană Dr., avocată în Zelaă.
 Neagoe Stefană, profesoră în Bărlad.
 Năsăud, comuna.
 Negruțiu N. Fekete, redactoră în Gherla.
50. *Olteanu* Ioană, ingineră în Bucuresci.
Papfalvi Constantină, canonică în Blajă.
 Pap Anania, protopopă Morlaca.
 Pavelă Mihailă, episcopă în Oradea mare.
 Pianulă superioră, comuna.
55. Popescu Patrachie, archimandrită în Gerneșeg.
 Popoviciă George, cavaleră în Bucovina.
 Popovici Sava, protopresb. în Viena.
 Popescu Ioană, profesoră în Bărladă
 Pop Gavrilă, prot. Clujă, canonică Blajă.
60. Pop George de Basești, proprietariă în Basesci.
 Popea Nicolae, episcopă în Caransebeșă.
Rodna nouă, comuna.
 Rodna veche, comuna.
 Romană Mironă, metropolită, în Sibiiă.
65. Reșinari, comuna.
Sabo Basil Dr., medic în Vâlcele (Elöpatak).
 Șagă Galacteonă, protopopă în Idicelă.
 Săn - Giorgiă, comuna.
 Sas - Sebeș, comuna.
70. Șuluțiu Iosif Sterca, jude p. în Sibiiă.
 Șandru George, proprietariă în Cuesădiă.
 Stezară Constantină, căpitan în pens. în Sibiiă.
 Sturdza Dimitrie Ales., propr. în Iași.
 Sturdza Costache G., propr. în Iași.

75. *Tobias* Salvina în Abrudă.
Telciu, comuna.
Tanco Simeonă, protopopă în Sangeorgiū.
Todea Absolonă, avocată în Reghin.
Urs Baron David de Margine, în Sibiiū.
80. *Vasilco* Alesandru, bar. în Cernăuți.
Vancea Ioană Dr, metropolită în Blajū.
Viciu Vasile, preotă în Capușulă de Cămpie.
Vișa Ioană, proprietariă în Zlatna.
Zagra comuna, Năsăudă.

TESTAMENTULŪ FUNDATORIULŪ VASILE ADAMACHI.

Am amintitū la altū locū alū Numărului presentū, că Academia Română a publicatū de curēndū unū volum intitulatū: „*Fundațiunea Vasilie Adamachi*“. Volumulū acesta cuprinde pe 76 pagine în quart documentele de boieră, ranguri, titluri și oficii ale familiei Adamachi din Iași, prin cari se constată, cu familia se trage din neamurile vechi ale Băntăsuștilorū și Arapeștilorū, apoi actulū de botezū alū lui Vasilie Adamachi și mai multe decrete domnesci relative la servițiile laudabile ale acestuia, de asemenea testamentulū și actele aparținătore aceluia; conclusele Academiei relative la fundațiunea creată de dēnsulū etc., cu totulū 28 acte.

La Nr. XII. se reproduce *testamentulū dto 15 Februarii și codicilulū dto 28 Februarii 1892 alū lui Vasilie Adamachi, prin care elū institue pe Academia Română legatarū universalū asupra averei sale.* Credem a implinī o datorință sacră, ce încumbe unei foī literare, ca precum în anul espirat am publicat unū asemenea actū de generosităte națională, crestinēscă și culturală, adecă testamentulū fericitulū Ioan Otteteleşanū, așa se transmitemū publiculū foīi nōstre și testamentulū fericitulū Vasilie Adamachi din Iași. Acest testamentū și codicilū sună:

„Subsemnatul Vasile Adamachi, proprietar, domiciliat în Iași, despărțirea I, dispun pentru casul de mörte dupăcum urmöză.

Averea mea se compune :

I. Din unü milionü șapte sute șese-deci și patru miü lei în bonuri, aflätore în cassa mea de ferü, dupăcum constată unü anume inventariü făcutü la începutul lunei Ianuarie a. c.

II. Din moșia Roșiorii din județul Sucéva, pe care o evaluez la două sute două-deci miü lei.

III. Din moșia Călimănescii din județul Tutova, pe care o evaluez la una sută două-deci miü lei ;

IV. Casa din Iași, desp. I, în care locuesc, pe care o evaluez la șapte-deci miü lei.

V. Viia dela Copoü, județul Iași, pe care o evaluez la șese miü lei.

VI. Mobilele aflätore în casele mele, cari rămân a se evalua la timpü.

De acestu avutü dispun, precum urmöză, pentru casul de mörte :

1. Nepoților mei : Teodorü Istrati, Nicolae Istrati, Ecaterina Istrati, Elisa Roșu, Catinca Gherghel și la două fiice ale sale, lasü de fiä-care câte două miü lei ;

2. Finului meu Alexandru A. Teodoreanu, fiulü d-lui Alex. Teodoreanu, procurorü generalü la Curtea de Apelü din Iași, îi lasü cincü-deci miü lei ;

3. Femeii Catinca Pavlov, menagera casei mele, îi lasü două-spre-dece miü lei și tôte mobilele aflätore în casa mea de locuință ;

4. Biblioteca mea, cu totü ce aparține sciinței, o lasü Universității din Iași.

Tôte legatele mai sus enumerate în bani se vorü plăti din banii în bonuri aflätore în cassa mea.

5. Asupra restului averei, compuse din mobile și imobile, instituii legatară universală pe Academia Română, cu însărcinarea, ca veniturile averei legate se fiă întrebuințate:

1. În dare de premii periodice aceloră din scriitorii români, cari s'arū distinge în scrieri morale, și

2. În trimitere și întreținere la studiū a tinerilor, cari s'arū hotărî pentru științele esacte, precum și aceloră, cari s'arū hotărî pentru studiul științelor pozitive, pentru a servi la înființarea și perfecționarea fabricelor și a industriei naționale.

Cu esecutarea acestorū dispozițiunii rogū și însărcinezū pe scumpulū meū amicū Alexandru Teodoreanu, procurorū generalū la Curtea de Apelū din Iași, cu dreptū a se substitui în acestă sarcină, după cum va crede d-sa de cuviință.

Acestū testamentū este scrisū de alții și subscrisū de mine, rămândū a i se da forma mistică prin tribunalul de Iași Secția III-a.

Făcutū în Iași, ađi, 25 Februarilū 1892.

V. Adamachi.

Codicilū.

Legū nepotulū meū George Assaky, somitate medicală, îndeplinirea testamentulū misticū alū meū. Recunoscū nepotulū meū Assaky poziția principală și premiată, și-lū rogū din inimă, a nu permite insinuare de fluctuațiunii politice în templulū științelor și alū Muselorū. Viia dela Copoū o lasū menajerei Catinca Pavlov pe vietă numai. Catinca va rămâne petrecendū la casele mele unū anū, locuindū în douē camere ce-și va alege.

Lū George Assaky îi lasū acū 15 miū lei din cupónele de 1 Iulie 1892. Copilei Virginia Ureche, fina mea, lasū după mórte 10 miū lei din cupónele de 1 Iulilū 1892.

Iași, 28 Februarilū 1892.

V. Adamachi.

ÎN MEMORIA EPISCOPULUI IOANŪ POPASU.

Comunicăm în cele următoare cuvântul de deschidere la şedinţa festivă a Societăţii de lectură „*Ioanŭ Popasu*“ a scolarilor dela scólele mediŭ române din Braşovŭ, ținută în 22 Ianuariŭ v.

Dómnelorŭ și Domnilorŭ!

Societatea de lectură a studenţilor dela scólele nóstre mediŭ și-a ținutŭ de sfântă datorință, a se presenta și de astădată înaintea DV., spre a aduce tributulŭ seŭ de pietate și recunoscință memoriei aceluŭ ilustru bărbatŭ alŭ bisericei și națiunei nóstre, alŭ căruŭ nume societatea cu mândriă îlŭ pórtă.

Ioanŭ Popasu! Care românŭ nu va rostŭ numele luiŭ totdeauna cu venerațiune? Chiămatŭ de providință, elŭ și-a consacratŭ întrégă vieța culturiei neamului seŭ românescŭ. Înțelegēndŭ mai bine decât ori-cine prețuluŭ învęțăturei, elŭ a sciutŭ seŭ îndemne pe fiŭi seŭ sufletescŭ, a îmbrățișa cu căldură cauza scólelorŭ și a aduce înșiși jertfe pentru scóle. Și eată, că în urma neobositelorŭ sale stăruințe, la anulŭ 1852 în ziua de Sf. Sofia se pune pétra fundamentală la zidirea acestuŭ mărețŭ templu, sacratŭ „*litteris et virtuti*“, în care astăzi se crescŭ sute de mlădițe tinere ale poporului nostru.

Și opera începută la Braşovŭ, *Popasu* o continuă ca episcopŭ alŭ Caransebeşului. La sosirea sa acolo a aflatŭ ca reşedință o zidire vechiă, devenită aprópe ruină, ear diecesa lipsită de institutŭ teologicŭ, de scólă pedagogică și de totŭ ce este temeiuluŭ progresului. Și tóte acestea elŭ le-a creatŭ ca totŭ atâtea exemple vii, ce rezultate mărețe póte produce tária în credință și activitatea neîntreruptă.

Prin aceste merite neperitóre Ioanŭ Popasu a dobēnditŭ cununa nemuririi.

Dar cum vom puté noi, urmaşii luiŭ, cum va puté îndeosebi tinerimea studiósă, grupată în giurulŭ Societății de lectură, se sërbeze în chipŭ demnŭ amintirea fericituluŭ archiepiscopŭ?

Negreşitŭ numai așa, decât avēnd pururea înaintea ochilorŭ seŭ, ca pe unŭ idealŭ, înaltele fapte ale luiŭ Popasu, se va nęsuŭ a le și imita; și decât, înzestrată cu arma sciinței, va tinde spre totŭ ce e bunŭ, frumosŭ și nobilŭ.

D-Vóstră, dómuilorŭ și domnilorŭ, cari de câte-ori ați vędutŭ tinerimea nóstră umblāndŭ pe calea cea adevērată, totdeauna cu căldură o ați îmbărbătatŭ se stăruie în acéstă cale, i-ați doveditŭ

și adî cu prisosință viulă interesu, ce i-lu purtați. Și eu îmi țină de plăcută datorință, a Ve esprima în numele tinerimeî cea mai profundă mulțemită.

Cu acestea îmi iaă voiă a declara ședința festivă de deschisă.

I. Baptistu Boiu,
profesoru.

DIN SCÓLA VIETIÎ.

(Aforisme alese și traduse de Jeronimă G. Barițiu.)

Instituțiunile, ca și limbile nóstre, s'aă formatu prin întemplantare după interesele și pré adesea prin pasiunile momentane. *Say.*

*

O ură impotentă e senzațiunea cea mai teribilă, pentru că propriu ăisă n'ar trebui să urimă, decât numai pe celă care l'am puté nimicî. *Goethe.*

*

Filosofiă pentru pasiuni — armoniă pentru surđi. *Klinger.*

*

A se necăji însemnéză a résbuna asupra sa însuși erorile comise de altulă. *Pope.*

*

Mijloculă celă mai sigură, de a uita necasulă propriu, constă în aceea, de a se necăji asupra lumeî întregi. În marele oceană ală mănii orgoliosă revoltate dispăre apoi fără urmă miculă părău ală rușinării de sine. *H. W. Riehl.*

*

Niminea n'ascultă bucurosă ună sfatū, care e contrarū pasiuniloră sale. *M-me de Riccaboni.*

*

Prostiile nóstre le plătimă bucurosă noi înșine, dér pentru virtuțile nóstre ne place să plătescă alți. *Goethe.*

*

Ura paraliséză orî-ce cugetare. Amorulă e creatorū, ura e neproductivă. *Ales. Jung.*

*

Ceea-ce nu potă suferî, e omulă fără nici o pasiune și omulă ce are pasiuni triviale. *L. Th. Vischer.*

*

Ce e amorul? O pasiune, care răstornă fața pământului, pentru ca pe partea opusă să nu pună nimic altă, decât ființa iubită.

*

Amorul cauzază mai mult rău decât bine, și ar fi o binefacere, când o divinitate protectoare ar mântui pe omenii de el.

*

Napoleon Bonaparte.

Cei înamorați, când iubesc, își inchipuiesc de regulă, că n'ar ști nimeni că se iubesc, și adesea o vede lumea întrégă. Ei cred, că amorul lor e unic în felul său, cu toate că fiă-care urmăzează după același metod.

Hippel.

*

Un bărbat n'ar trebui să se însore cu o fătă, care a iubit deja odată. Un amor repetit desnobilitază inima unei femei, nu însore pe a unui bărbat. Delicateța femeii e diamantul, care se consumă în prima văpaiă intensivă.

*

Sufletele se ating prin corpuri, și corpurile iarăși caută sufletul.

*

Amorul e între sentimente, ceea ce e poezia între manifestările spiritului.

Braun de Braunthal.

*

Mediocritatea spirituală e un noroc, și amorul flă simte mai adencă și mai îndelungat, cel ce nu face versuri.

*

Augusta Bender.

Une-orî nu e de lipsă decât a iubi mai puțin, ca se aparî cu mult mai amabil.

* * *

*

A deplânge juneța noastră, mai adesea nu e decât a jelî o femeie frumoasă, care ne a înșelat.

* * *

*

Numai acolo pôte exista iubire și prietiniă, unde unul se plécă celuilalt. Și nu totdeauna cel slab înaintea celui tare, ci și cel tare înaintea celui slab.

K. Gutzkow.

*

Amorul e perióda, în care domnesce femeea. Inima femeescă învinge capul bărbătesc.

* * *

*

Adevărata intimitate nu trebuie să te încerci a o forța înainte de timp, pentru că atunci nu va încolți de loc.

*

Simpatisăm pentru că înca nu ne cunoaştem, ne adorăm pentru că ne căutăm. Iubirea poate să se nască momentan, intimitatea recere timp.

Droz.

*

E o greşelă a se vedé pré des, decât voim a iubi timp lung.

*

Saint Evremont.

Cel-uce nu simte nici o iubire, trebuie să înveţe a linguşi, altcum nu o scóte la cale.

Goethe.

*

Tocmai pentru că forma e fiinţa frumosului, nu potú esista nici amorú şi amicitia fără formă.

K. Gutzkow.

*

Mulţi bărbaţi aparú respingători şi reci, pentru că ei au în fiinţa lorú internă unú ce femeescú, şi în locú de a iubi, vorú să fiá iubiţi. Când sunt încálđiţi de acéstă rađă de sóre, atunci ei se desghéţá surprindătorú de iute.

K. Gutzkow.

*

Femeile amabile sunt cele mai periculóse soţii.

*

Heinrich Laube.

Bărbaţii sunt mǎiestri în desperare, femeile în sperare.

*

Paul Heyse.

În cele mai multe casurí unú bărbatú energiosú tractézá pe soţia sa ca pe o amicá, în vreme ce unú poltronú se aratá suveranú şi neînduplicatú faţă cu a sa. Aşa îşi ţine şi unú cerşitorú unú câne, ca se aibă o fiinţa, căreia se-í fiá stăpânú.

*

Esprit des Esprits.

Iubirea place mai multú decât căsătoria, precum pentru cei mai mulţi unú romanú e mai interesantú decâtú istoria.

*

Chamfort.

Căsătoria e mijloculú estrem pentru moralisarea omenimeí.

*

* * *

Emanciparea femeéi e căsătoria; prin acésta se încorporézá şi ea la sórtea naţiunei sale.

Georg Herwegh.

*

Numai copilulú umple marele abis, care se întredeschide între bărbatú şi femeé prin natura lorú şi devine pentru améndoí cheea pentru enigma iubireí.

Braun v. Braunthal.

*

Vițiulū ajunge la gradulū celū mai înaltū, când se folosește de masca virtuții.

P. Syrus.

*

Răutatea nu caută motive, ci numai cauze, numai semne.

*

Goethe.

Celū ce spune o minciună, acela nu reflectează, ce lucru greū întreprinde elū, pentru că elū e silitū, a mai inventa alte douăzeci, pentru a susține pe cea dintâi.

Pope.

*

Am fostū tinērū și am îmbetrănitū, și nu am veditū, ca unū omū mincinosū, seū acela chiar, care nu se sfiesce de minciuna pozitivă, să fi luatū sfērșitulū bunū, la care a aspiratū.

*

Berthold Auerbach.

Marele secretū alū educațiunei constă în aceea, a dirige vanitatea spre obiectele corecte.

Adam Schmidt.

*

Pe câtă închipuire de sine și aroganță are cineva, pe atâtū i lipsesce din minte.

Pope.

*

Fiă-care omū posedă tocmai atâta vanitate, pe câtă minte și putere de judecată i lipsesce.

Swift.

*

Celū ce e mândru cu calitățile sale esteriore, face ca să ne îndoimū de cele interne ale lui.

Richardson.

*

Sărăcia și frica facū pe ómenii stricați mincinoși.

*

Proverbial.

Nici odată încă unū poporū n'a ajunsū la emanciparea propriă, spre o cultură mai înaltă, fără pétra fundamentală a avuției.

*

W. H. Riehl.

Orī ce bogăția numai aceluia e spre óre-care folosū, care se pricepe a o întrebuinta bine.

Xenophon.

*

Fiă caracterulū unū omū orī cât de necuprinsū, fiă unū secretū, ce nu se póte desvêli, — lasă-lū să ajungă bogatū, și apoi secretulū seū se va desvêli elū singurū.

See-Ma-Kuang.

*

Femeile determină moravurile publice ale unū poporū. Acest adevērū e comunū și se estinde chiar și asupra țerilorū, unde fe-

măile sunt sclave și par a nu avea o înfruntare directă asupra constituțiunii cetățenești. Cu atât mai importantă e direcțiunea, ce ar fi a se da spiritului loră seksuală.

Brétonne.

*

Inimicilă cea mai periculoasă a grației femeescă sunt așa numitele păreri independente, și același favorită de: „Așa mi-e firea, n'am ce'mă face“.

K. Gutzkow.

*

Femeile numescă pe celă ce le laudă ună bărbată bună, pe celă care le linguesce ună bărbată de omenia, ear celă viclenă, care numesce defectele loră virtuți, acela e pentru ele ună bărbată escelentă.

*

Probitatea celoră mai mulți ómenilă adesea nu e alt ceva, decât ună egoismă bine aplicată.

Saint-Evremond.

*

Adesea se pôte vedé, că modestia nu numai că n'ajută nimic, ci că tocmai din contră e stricaciósă, când o observi față de ómenilă aroganți, carilă din gelosiă seú vre-o altă causă își pörtă ură.

Machiavelli.

Adevărata modestia nu constă în aceea de a declina dela sine laude meritate, ci în aceea, de a rămâne nesimțitoră față cu păreri nedrepte.

Esprit des Esprits.

*

Celă-ce umblă îngrecată de vanitate, acela nasce minciuni.

*

Proverb german.

Ceea-ce se numesce virtute, se pôte reduce totdeauna la posesiunea unoră calități, care sunt folositoare seú plăcute însuși celuilă ce le posedé seú unuilă altuia.

Hume.

*

Virtuțilă nóstre sunt bunele nóstre intențiuni, — dela fapte fiă-care pasiune detrage câte ceva.

Lafontaine.

*

Averea câștigată prin muncă încă nu o a prăpădită nimeni. Baniilă risipiți aú fostă de sigură totdeauna moșteniti, dăruiti, furați, aflați, câștigați în jocă.

Plato.

*

Décă voescă se ajungă bogată, nu cerca a-ți mări averea, ci a-ți imputina poftelă tale.

Epicur.

*

Feresce-te de celū eternū glumețū! Elū e unū intrigantū.

*

Sofistū e acela, ale cărui afirmări sémănă, cu o cameră, ce are mai multe eșiri.

*

Specia cea mai de nesuferită de ómenī e aceea a filistrului rezervatū. Elū zimbescce la tóte ce se vorbesc și se face, că elū scie tóte mai bine cum are să se dīcă și cum are să se facă; elū nu-și compromite însă nici odată poziția și inteligența sa.

B. Auerbach.

Nu te încrede prea multū într'unū capū numai glumețū, și nu-lū folosi nici odată pentru vre-o afacere; pentru una importantă nu e capabilū și una mai ne importantă i va servi de glumă.

Babo.

Cugetători originali sunt ómenii cei mai stīngaci și greoi în afacerile vieții de tóte zilele.

Moser.

*

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Precum înainte cu cât-va lunī a eșitū sub auspiciile Academiei Române unū volumū intitulatū: *Fundațiunea Ioanū Otteteleșanū*, așa se publică acum, totū sub auspiciile ei, broșura „*fundațiunea Vasilie Adamachi*. Acte privitoare la familia donatorului și la regularea donațiunei, 1793—1894, la portretulū și subscrierea în facsimile a lui Vasilie Adamachi, născutū la 1 Ianuariū 1817, răposatū, 8 Martiū 1992, precum și la monumentulū rădicatū de Academia Română pe mormēntulū lui Vasilie Adamachi în cimiteriulū Eternitatea dela Iași, inauguratū la 9/21 Octobree. București, lito-tipografia Carolū Göbl, Strada Dómnei 16, 1894. — Vom reveni asupra memorabilei broșurī.

Sesiunea anulū curentū se începe cu finea lui Februariū. Cărțile, cari au intratū la concursulū premiilorū anuale Năsturelū-Herescu și Eliade-Radulescu, s'au împărțitū între membrii comisiunei respective.

În urma invitărei priimate dela Academia de sciințe din Paris, Academia deschide subscrițiune publică pentru unū monumentū, ce se va rădica chemistului Lavoisier.

NICOLAE BĂLCESCU.

Schită biografică *).

Dacă au existat timpuri de durere, de suferință pentru România; dacă această țară, ce părea a fi condamnată se suferă apăsările și torturile vecinilor săi, se-și vadă timpuri de secolii pământurile sale prădate și jefuite, în mâna unor despoți, nemulțemiți numai cu atât, ci căutându a suga sângele românesc, — a fost astfel; ei bine, a existat însă și o consolare pentru această țară: providința veghiându și asupra ei îi aduse o mângâiere. — Acea mângâiere, acea consolațiune a ei fu, că a putut să fiă mama câtor-va oameni iluștri, câtor-va mari scriitori, mari poeți, mari patrioți și luptători ai nemului românesc.

Acești oameni cu un adevărat sentiment românesc, înzestrați cu o adevărată iubire de patriă, atinși și măchniți până în suflet de starea dureroasă a României, se hotărâră, cu risicul vieții lor, a lupta, numai a lupta, pentru țară, pentru patriă, spre a o vedea fericită!

Această luptă hotărîită de ei, îi costă mult, foarte mult, o da, pe cei mai mulți chiar viață! Ei fuseseră deci de ani esilați, suferiseră miserie, închisore, apăsare; cu toate acestea nimic nu le schimbă hotărîrea, nimic nu-i depărtă de ținta, cătră care mergeau!

Ah! grele au fost acele timpuri, și e durerosu lucru, e tristu spectacolul, ca cine-va se și le imagineze, se-și închipuiască aceste timpuri, acea stare miserabilă a Românilor. —

Unul dintre acei mari luptători, unul dintre aceștia, dicu, fu și nemuritorul Nicolae Bălcescu.

* * *

Nicolae Bălcescu, neuitatul luptător și mare scriitor român, a fost născut în Bucuresci la anul 1819 Iunie 29. Elu își făcu studiile parte în țară, parte în străinătate, și mai alesu la Paris în Franca. — Idealul său cel sfânt era, a-și vedea patria iubită scăpată de litfele străine, voia să dea o luptă de esterminare, o luptă care să decidă sorta României: său va fi fericită, său vor muri cu toții luptându-se. Eată cuvintele, ce le dicea Bălcescu într'una din scrierile sele: „Mai bine țera noastră să se prefacă într'unu întinsu mormânt, numaiu să rămână tot țera românească!”

*) Destinată pentru Nr. festiv, dar sosind după încheierea aceluia, se publică în Nr. acesta. Redacțiunea.

Sentimentul s \acute{e} u de libertate, iubirea sa cea mare pentru patri \acute{a} îl determinară, a intra la 1838 în armată ca cadet, av \acute{e} nd atunci 19 ani.

C \acute{a} t \acute{u} timp \acute{u} fu ca militar \acute{u} , el sci \acute{u} s \acute{e} îns \acute{p} ire curagi \acute{u} și iubire națională colegilor s \acute{e} u de arme. Nu funcționă însă mult \acute{u} în miliți \acute{a} , c \acute{a} c \acute{i} caracterul s \acute{e} u cel \acute{u} independent \acute{u} nefind \acute{u} conform \acute{u} cu ac \acute{e} stă carieră, el \acute{u} fu scos și aruncat \acute{u} în închis \acute{o} re la M \acute{a} rgineni. Dar și dup \acute{a} ce-și rec \acute{a} stig \acute{a} libertatea, tot \acute{u} la armată-și îndr \acute{e} ptă el \acute{u} g \acute{a} ndul \acute{u} , public \acute{a} nd \acute{u} la 1844 în Iași o scriere intitulată: „*Putereu armatei la Rom \acute{a} n \acute{i} ”*“.

La acea epocă, adecă cam pe la 1845, o mare mișcare se produce în ambele ț \acute{e} ri surori. Întorc \acute{e} ndu-se tinerimea de pe la universitățile străine, din Franța s \acute{e} u Germania, se încinse o mare luptă între noua generațiune dorit \acute{o} re de o reformă nouă, modernă și între vechia și g \acute{a} rbovita constituție a statelor \acute{u} . Lupta era neîmpăcată și amară! Tinerimea av \acute{u} se lupte nu numai contra guvernului, nu numai contra unei societăți deprinse cu vechiul regim \acute{u} , ci chiar \acute{u} contra rudelor \acute{u} lor \acute{u} , av \acute{u} s \acute{e} lupte cu familiile lor \acute{u} însele. —

Unul dintre acești mari luptători și reformatori, unul cel \acute{u} mai convins \acute{u} și mai înfocat \acute{u} ap \acute{e} rător \acute{u} , fu și Nicolae Bălcescu. —

Constituția acestui t \acute{e} ner \acute{u} însă era f \acute{o} rte debilă și delicată, c \acute{a} c \acute{i} în totdeauna era suferind \acute{u} . —

El \acute{u} luă parte activă la mișcarea națională din 1848, at \acute{a} t \acute{u} ac \acute{i} în ț \acute{e} ră, c \acute{a} t \acute{u} și dincolo preste Carpați în Transilvania.

În urma acestor \acute{u} lupte Nicolae Bălcescu nu-și perd \acute{u} curagiul cel \acute{u} neînvins \acute{u} , ci înfruntă cu bărbăție t $\acute{o$ te nevoile și pericolele, care i se opuneau ca obstacole.

Pe timpul \acute{u} acesta tinerimea din cele dou \acute{e} ț \acute{e} ri surori se vedea cam rar \acute{u} din cauza drumului prea dificil \acute{u} .

Cu t $\acute{o$ te acestea a \acute{u} existat \acute{u} dou \acute{e} puncte de întâlnire a tinerimei: — unul în Paris în „Cuartirul \acute{u} Roman” — și altul \acute{u} la moșia lui Costachi Negri-Manjina. — Acest \acute{u} bărbat \acute{u} cu un \acute{u} caracter \acute{u} bl \acute{a} nd \acute{u} și amical \acute{u} , prin înfrurirea sa asupra tinerilor \acute{u} și prin înțelepciunea sa făcea s \acute{e} se stringă la d \acute{e} nsul \acute{u} , av \acute{e} nd ac \acute{i} un \acute{u} punct \acute{u} de întâlnire.

Intr’adev \acute{e} r \acute{u} Costachi Negri c \acute{a} p \acute{e} tase afecția tuturor \acute{u} prin bunătatea și dragostea, cu care el \acute{u} îi priimia. —

Ac \acute{i} se organiza \acute{u} petreceri și s \acute{e} rbări, lu \acute{a} nd cu toți \acute{i} parte la aceste vesele întâlniri și la v \acute{e} n \acute{a} torile ce făceau. — Printre acești tineri era și Nicolae Bălcescu în totdeauna.

Când Negri pornia hora din sat, Bălcescu cuprinsu de entuziasm la vederea flăcăilor, ce jucau cu pletele în vânt, dicea: „*Frumoasă și mândră ție va ave România, când ți va veni rëndul pe lume!*” —

După revoluția dela 1848 Nicolae Bălcescu fu esilat în toamna anului 1849, când elu merse în Francia. Acestu timp și-lu consacra scriind la marea sa operă, la idealul seü „*Istoria Românilor sub Mihaiu Vitezulü*”. Cu câtü entuziasm și cu câtä pasiune descria elu faptele rësboinice ale românilor din șecolulü alü XVII!

Esilulü lui ținu până la 1852, când muncitü de bóla de peptü de carea suferia, muncitü de dorulü țerei, elu se hotărî a merge la Constantinopolü, pentru a cere se i se dea voe a se re'törce în patriä. — Dar vai sërmanulü! N'a avutü póte momente mai crude ca acelea! Nu! nici odatä póte n'a suferitü mai multü. În viétä, ca atunci când pentru ultima óră voia se-și mai revadä patria, căminulü pärintescu, se mai sãrute țermurile, în care-și petrecuse copilãria, se mórã celü puținü în sinulü familiei, care-lü crescuse, în mijloculü amicilorü seü, și . . . chiar și atunci i se refusä acestü favorü! . . . A fostü destulü de crudä și de durerosä lovitura, și ea i agravä și mai multü bóla sa.

Atunci vedëndu-se respinsü și de patriä, pentru care elu luptase așa de multü, se întörse sirmanulü desperatü în sufletü, abätutü, tristü la Palermo în toamna anului 1852, cređend că-și va mai poté revindeca peptulü seü celü atacatü. —

După o viétä desperatä, după ce nenorocitulü fusese gonitü din patriä pentru totdeuna, după o suferință încä de 6 șeptemãni murî în *Novembre 1852 la Palermo, pe patulü unei ospetãrii, pe mãni strãine, fără ca se póta se verse vre-o lacrimä pentru elü amicü seü, familia sa, fără a-și putea spune cuiva dorința sa!*

Nu póte esista în lume ceva mai durerosü, mai crud, nu póte esista o loviturä mai cumplitä, nu potü esista momente mai amare pentru unü omü, decâtü atunci, când își iubesc patriä, când luptä pentru ea, își sacrificä chiarü viétä până în ultimulü momentü, și este respinsü de a o mai poté vedé, de a-i da ultima sãrutare, murindü pe mãni strãine!

Acéstä nefericitä sorte, acéstä blãstematä menire o avü și Nicolae Bălcescu!

* * *

S'a dusü Nicolae Bălcescu! Trecut'au 52 anî dela mórtea s'a, și puținî își mai aducü aminte de dënsulü! Precum flórea ce cresce, infloresce, și apoi se usucä în câmpie, și este aruncatä de

vântu: totu astfelu Nicolae Bălcescu a viețuitu, a luptatu, a muritu în străinu, a fostu uitatu! —

Oh! cumplită sorțe, cum menești tu omenirea!

Și nici țera, pentru care se luptase, se sacrificase, nu și-a amintitu de elu! — Ba, me înșelū, — ca semnū de datorie trimite după 13 ani la 1865, pentru a i se aduce osemintele. — *Dir nici acelea, ce ne puteau rēmānē ca o suvenire, ca niște mōște sfinte, nu se mai gāsirā, — se amestecaserā cu ale sērācilorū immormēntați acolo unde fusese elu! —*

„Iertā celū puținū tu neuitatule Nicolae Bălcescu, iertā purtarea noastră a celorū-ce abia acum te cunoșcemū! Fia-ți memoria binecuvēntatā!!!

C. Romulus.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Archiducele Albrecht, de prezentu uniculū mareșalū alū armatai monarchiei austro-ungare și celū mai bētrānū membru alū Casei domnitōre, „îvingetōriulū dela Custozza“ a reposatū la Arco, în etate de 78 ani la 6/18 Februarū a. c. Cadavrulū reposatului erou și diplomatū a fostu adusū la Viena și immormēntarea cu înalte onoruri militare.

Esposiția milenară a Ungariei, după propunerea arhitecților și artiștilorū, ar fi a se amāna încă cu unū anū seū doī, pentru-cā lucrările proiectate nu s'ar putē termina pe anulū 1896. Acum de nou se scrie prin foile maghiare, că murindū seū resignānd curēnd unulū după altulū trei directori, se pōte provedē, că esposiția proiectatā va face fiasco. — În împregiurările agitate acuși de 30 ani asēsta n'ar fi nici o mirare.

Societatea de lecturā Ioanū Popasu a studenților dela scōlele medii greco-orientale romāne din Brașovū a ținutū la 22 Ianuariū st. v. ședința anuală festivā, sub conducerea profesorului I. Baptistū Boiu, cu unū program bine ales. Pentru prima datā s'a produsū aici în publicū orchestra societății, înființatā de curēndū.

Domnișorele romāne din Sibiiū, cari au fostu împrocesuate pentru purtarea de cocarde naționale, au devenitū obiectū de ovațiune în multe foī ale Europei, aducēndū multe dintr'ensele schițe fotografice ale prezentărei lorū la judecătoria din Sibiiū.

Proiectele de legi bisericesci despre libertatea religionarā (recte lipsa de religiuene) și libertatea religionarā mosaicā, precum anunță

foile, se vor prezenta în casa magnaților încă în cursul acestei luni. Guvernul sub presidiul noului președinte Baronă Desideriū Banffy, se pare aplecatu a face mai multe concesiuni în favorul bisericilor creștine.

Donațiune însemnată. Dna *Iuliana Văsiu* din Abrudă, în conțelegere cu dlă proprietarū *Ioanū Vișa* totu de acolo, a donatū o casă cu etagiū Reuniunei femeilor române din Abrudă pentru scōla de fetițe, ce o a întemeiatū și o susține numita Reuniune. Trăiască nobilii donatori!

Instituite nōue românesce de credit și economii s'aū înființatū seū sunt pe cale a se înființa: în *Hondolū* „Hondoleana“, în *Mediașū* „Tărnăveana“ și în *Buciumū* „Detunata“.

Gotthard Kun, marele mecenatū alū scōlelor reformate maghiare din Transilvania, și în specialū alū gimnasiului din Orăștie, care pōrtă numele lui, a muritū la 11 Ianuariū nou în etate de 93 ani. Donațiunile aceluia în scopulū amintitū urcă la 370,000 fl.

Despărțēmētulū IX (Orăștie) alū Asociațiunei transilvane s'a reconstituitū la 27 Decembre 1894 (8 Ianuariū a. c.), alegēndu-se președinte Dr. I. *Mihu*, actuarū Laurianū *Bercianu*, cassarū Aureliū *Popoviciū Bercianu*, controlorū Daniilū *David*.

La „*Societatea dōmmelorū române din Bucovina*“, precum și la „*Scōla română*“, continuă a încurge sume considerabile, precum: dela d. d. I. cav. Tabora, I. Br. Styrcea, colecta d-nelorū Elena de Popoviciū, Elena Volanu, Baronesa Stefania Hurmuzachi etc.

„*România Jună*“ din Viena la reconstituirea sa pe anulū 1895 și-a alesū președinte pre Dr. medic Alecsandru *Vajda-Voevodū*, v.-președinte Drd med. Cornelū *Cupșa*, secretariū I. pre stud. agric. Paulū *Bogdanū*, secret. II. pre stud. med. Nicolaū *Bocinski*, cassar pre stud. med. Alecsandru *Crăciunescu*, controlorū pre stud. techn. Teofilū *Popovič*, bibliotecarū și economū pre stud. silv. Georgiū *Sērbu*. Localitatea societății e Viena IX, Lazarethgasse Nr. 26.

Societatea pentru cultura română din Bucovina a ținutū adunarea sa generală Duminecă 29 Ianuariū (10 Februariū) a. c. Vom reveni.

Conferință religiōsă. Duminecă 8 Ianuariū a ținutū profesorul universitarū dlă Const. *Erbiceanū* în Ateneulū din Bucuresci o conferență interesantă și viū aplaudatā, intitulatā: *Religiunea în luptele Românilorū*.

Decorațiuni. La anulū nou a acordatū regele Carolū Dlorū: I. Gavanescu ordulū Stēua României gradulū de oficerū, Emanuilū

Davidu și I. M. Ralett Coróna României, gradul de oficeru, Dr. Aurelu Babeșu. K. V. Buțureanu și T. D. Speranță același ordu, gradul de căvaleru.

Balulu Reuniunei femeiloru române din Sibiu din anul acesta, ca și cele din anii precedentu, a fostu unul din cele mai frumoșe ale carnavalulu din Sibiu.

— Unu ciclu de *prelegeri publice* în favorulu casei Reuniunei femeiloru române din Sibiu se continuă și în prezentu; conferențiarii sunt mai cu sémă profesorii seminariali și ai școlerulu de fete din locu.

Societatea academică „România Jună” din Viena a publicatu raportulu seü pe anulü espiratü. Din acela estragemü, că societatea are 34 membri fundatorü, 93 onorariü, 60 emeritați și 37 activi, între cari și o Domnișóră: *Silvia Boiu*, membră extra-ordinară. Avera societății era la 30 Septembrie 1894 de 12,200 fl. 74 cr. Conducătorii societății au fostu: președinte Drd. med. L. Tilea, Drd. Al. Vaida Voevodü, v.-președinte, studiosus filosof. N. Puican I. secretarii și Drd. medicin. G. I. Anca secret. I. Drd. medic. Constantin Mandrila secretariu II., stud. med. Oct. Georgianü, cassariu; stud. tehnicu. Cor. Mesaroș, controlorü; stud. fil. P. Maniriucu și stud. med. Aureliu Alemanu, bibliotecariu și economu. Societatea are o comisiune literară și una revêdătoare; ca și festivă a serbatu „România Jună” ziua de 3/15 Maiü, totdeodată aniversarea ei a 24.

Aședământulu Carol-Elisabeta, creatü din incidentulu nunteii de argintü a părecheii regale, a câștigatü prin lege calitatea de persónă morală. Scopulu aședământulu e, a veni în ajutoriu locuitoriloru rurali ai țerei. Administrarea lu e încredințată unui comitetü compusü dintr'unu directorü, rectorii universitățiloru din Bucuresci și Iași și administratorulu dominiiloru coróniei.

O domnișóră medic la spitalü. Domnișóra Cornelia Kern-bach, reeșindü la concursü, a fostü numită la postulü de medic secundaru la spitalele eforiei din România. Spre a satisface regulamentulu de concurse, tinera medică a trebuitü se producă unü certificatü dela ministrulu de resbelü, cumcă e scutită dela serviciulu militarü.

Ministrulu c. r. u. de culte și înstrucțiune publică a pusü în bugetulu resortulu seü cu 100,000 fl. mai multü decâtü a fostü în anulü trecutü, — dreptü *desdaunare preoțimeii*, carea prin căsătoria civilă și prin întroducerea matriculeloru de statü perde o parte din ve-

nitulū seū! — Ce părintescă îngrijire: fī ia pānea, dar fī lasă fār-miturile!

Pentru scōlele sērbesci. Patriarchulū din Carlovițū Georgiū *Brancoviciū* a dāruițū pentru scōlele sērbesci din patriarchiā în anulū espiratū și în celū presentū cāte 10,000 fl.

Darū pentru literați. Impēratulū celū tinērū alū Rusiei a ordonatū, ca între literații ruși lipsiți de mijlōce sē se distribue pe fiā-care anū cāte 50,000 ruble din vistieria statulū.

Noi cetățeni romāni. Senatulū Romāniei a votātū recunōscerea de cetățenū romānū dd-lorū: I. G. *Babeșū*, comptabilū de fabrică în Azuga, Dr. Iuliū *Blăjanū* și Dr. Aureliū *Miescu* din Transilvania și Bānatū, I. *Slaviči* din Ungaria și Anastasiū N. *Blațodim*, romānū macedoneanū.

Averea „Kultur-egyletului maghiarū transilvanū făcea la încheierea anulū 1894. 1,137,806 fl. 30 cr. În cursulū anulū 1894. i s'au testatū 78,200 fl.: C. *Bicskey* 40,000 fl.; S. *Nemenyi* 10,000 fl. ș. a. Conte *Gotthard Kun* i-a testatū dōue case în prețū de 26,000 fl. — K. *Egylet* (Emke) susține: o scōlă de agricultură, 8 scōle speciale, 62 scōle poporale, 22 asile, 3 institute umanitare, ale bibliotecii poporale și 26 reuniuni de cāntări.

BIBLIOGRAFIĂ.

Compendiū de Geografia universală, elaboratū în usulū preparandiilorū și alū scōlelorū medie, cu 20 figurī originale intercalate în text. De *Teodorū Ceonțea* profesorū preparandialū. Edițiunea a treia. Aradū, 1895. Tipografia romānă a diecesei Aradulū. Prețulū 1 fl. 50 cr. seū 3 corōne. Dela 10 esemplare unulū se dă rabatū.

Povestiri economice despre grădinăritū, economia câmpulū, vieritū și pădurăritū, de *Ioanū Georgescu*. Brasovū, tipografia A. Mureșanū 1894. Prețulū 25 cr.

Igiena copilulū până la alū 7-lea anū alū etății, De *Simeonū Stoica*. Scriere premiată de Asociațiunea transilvană. Sibiiū, tipografia archidieceșană 1895.

Higiena publică și servițulū sanitarū alū Romāniei pe anulū 1893, de Dr. *Iacobū Felix*, șefulū servițulū superiorū și membru alū Academiei Romāne.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 76—1895.

Procesul verbal

din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiiu la 7 Februarie 1895 n.

Președinte: Ioan M. Moldovan, președ. Asociațiunei.
 Membrii prezenți: Dr. Ilarion Pușcariu, v.-președinte, Ioan Hannia, Ioan Papiu, Ioșif Sterca Șuluțiu, Partenie Cosma, Leontin Simonescu, Ioan Crețu, Zacharia Boiu, Dr. Corneliu Diaconovich, Onoriu Tilea, și Nicolae Togan, bibliotecari.

Secretari: Dr. V. Bologa.

Nr. 18/6. La ordinea zilei raportul comisiunei esmise în ședința acestui comitet de la 3 Ianuarie 1895, pentru ca să studieze proiectul dlui Dr. C. Diaconovich, referitoriu la editura unei Enciclopedii române.

Pe baza propunerilor comisiunei, se decide:

— Propunerea referitoare la editarea unei Enciclopedii române populare în 2 tomuri de câte 60 côle de tipariu = 1000 pagini, se priimesce.

Cu conducerea acestei lucrări se însărcinează membrul comitetului Dr. C. Diaconovich, care a colaborat la mai multe enciclopedii mari germane și a avut ocaziune a face studiile necesare pe acest teren.

Enciclopedia Română se va publica „din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunei“, care prin comitetul său va controla întrăgă publicațiunea.

Cât pentru mijlocele întreprinderii, conducătorul lucrării va avea să se îngrijescă de un editor, astfel, ca Asociațiunea să fie scutită de orice risc material.

Comitetul va publica un apel în organul Asociațiunei și în alte foi românesce, în care va aduce la cunoștința publicului însărcinarea dată membrului său Dr. C. Diaconovich, cerându-se să fie sprijinit în lucrarea sa de cercurile competente.

După prezentarea listei colaboratorilor, comitetul va publica o invitație la prenumerație și va recomanda prin organul său, cât și prin un cerculariu la adresa despărțimintelor abonațiunea publicațiunei.

Comitetul pune la dispoziția redacțiunei „Enciclopediei“ localul și biblioteca Asociațiunei, precum și foia „Transilvania“ pentru eventuale anunțuri și va vota la timpul său un ajutoriu

corespunzătorii, din fondul destinat pentru publicațiuni, întru acoperirea speselor împreunate cu inițierea lucrării, având a se restitui acel ajutoriu decât editarea opului se va încheia cu câștig.

Nr. 19/66. Comisiunea esmisă în ședința dela 5 Iuliu 1894, Nr. 230, pentru revisiunea rațiociniului școlii de fete cu internat pro 1893/4, și a bugetului pro 1894/5, raportază cu datul 7 Februaru a. c., că rațiociniul s'a aflat în regulă și deplină consonanță cu registrele și documentele de cassă, și propune să se apröbe.

— Rațiociniul școlii civile de fete cu internat a Asociațiunei pro 1893/4, se apröbă și se dă absolutoriu direcțiunei școlare pro 1893/4, ear bugetul școlii pro 1894/5, se votază cu excepțiunea Tit. XII. dela erogatiuni, și anume:

a) percepțiunii 16,486 fl.;

b) erogatiunii 16,336 fl.

Nr. 20/25 și 67. Tinerii Ioan Ursu, învățacel de păpucariu în Sibiu, și Georgiu Marcu, învățacel de mesariu în Brașov, facu cunoscut, că s'a declarat sodali cu începutul anului 1895, și mulțemescu pentru ajutoriul, ce li s'a acordat de aici.

— Spre scire. Ajutörele a 25 fl. la an, din subvențiunea priimită dela societatea „Transilvania“ din Bucuresci, se declară vacante cu începutul anului 1895, și pentru conferirea lorö învățecilor meseriași români, se escrie concursu.

Nr. 21/26. Direcțiunea despărțemântului Asociațiunei din Mediaș cu datul 31 Decembre 1894, Nr. 89, înaintază protocolul subcomitetului din ședința dela 1 Novembre 1894, cu 4 fl. pentru diplome dela membri: Dr. Ioan Ivanu, avocat în Mediaș, Basiliu Busoiu, preot în Buia, Demetriu Deac, preot în Calvaser și Georgiu Popu, proprietariu în Calvaser.

Din cuprinsul protocolului se constată, că subcomitetul a luat concludu, se röge pe acestu comitetu a-i läsa mai departe în administrare fondul de rezervă de 103 fl., ce a fostu recercat de aici cu datul 23 Augustu 1894 Nr. 295, ca să-lu transpună la cassa centrală a Asociațiunei, conformu §-lu 17 din Regulamentu.

În legătură cu acesta comunică subcomitetul, că intențiunea sa este să mărescă acel fond până la suma de 500 fl., apoi să împartă ajutöre copiiloru sëraci aplicați la meserii din acel despărțementu.

Mai departe comunică, că agentura comunală din Șeica mare a administrat 12 fl. la cassa despărțemântului spre scopurile Asociațiunei, ear agentura din Bertan, s'a decisu să fiă provocată pentru împlinirea datoriei sale.

— Suma de 4 fl. pentru diplome respectiviloru membri, s'a priimitu și se însărcinază biroulu a îngrij de espedarea lorü îndată-ce

voru sosit diplomele, ce s'au comandat de nou; protocolul serveste spre scire, punctul 1. Inse, prin care cere subcomitetul se i-se cedeze dreptul de a administra mai departe fondul de rezervă de 103 fl., nu se pote fucuviinta, de ore-ce nu este in consonanta cu statutele si regulamentul Asociatiunii, ci se recerca de nou a-l transpune la cassa centrala.

Nr. 22/27. Domnul I. Br. Hodoşiu, directorul de banca si cassariul despartemintului Asociatiunii din Blaj, cu datul 14 Ianuarie 1895. transpune 111 fl. 60 cr., tacse dela 19 membri ordinari ai Asociatiunii pro 1894 si restante.

— Spre scire cu multemita.

Nr. 23/29. Directiunea despartemintului Asociatiunii din Orăştie, cu datul 21 Ianuarie 1895. Nr. 2, inainteza protocolul adunării generale a despartemintului tinute in comuna Vinerea la 20 Novembre 1894, cu tacsele de membri in suma de 477 fl. si protocolul subcomitetului din sedinta dela 9 Ianuarie 1895.

Din cuprinsul protocolului se constata urmatoarele:

1. S'a serbatu parastasu la acea adunare intru memoria membrilor repositai ai Asociatiunii din Vinerea: I. Mihu, Ioan si Ilie Herlea.

2. S'a cetitu disertatiunea transpusa aici: Despre insemnatarea meseriilor la romani, compusa la insarcinarea subcomitetului de dlu Ioan Moţa, clericu absolutu.

3. S'au distribuit gratuitu la poporul din Vinerea 50 carti cumparate din mijlocele despartemintului, pentru lăţirea gustului de cetire si cunoscintele economice, si s'a constatat viulu interesu din partea poporului si buna impresiune, ce a produsu acestu faptu.

4. Raportul subcomitetului s'a luat spre scire, votandu-se multemita pentru activitatea din anul trecut.

5. Raportul cassarului s'a luat spre scire, ratiociniulu prezentat pe anul espiratu s'a aprobatu si s'a datu absolutoriu cassariului.

6. S'au in scrisu de membri noi:

a) „Ardeleana“, institutu de creditu si economii in Orăştie, membru fundatoru, solvind 201 fl.;

b) dnu Dr. Silviu Moldovanu si Dr. Aurelu Munteanu, avocaţi in Orăştie, membri pe vietă, solvind cate 100 fl.;

c) dnu Ioan Iosifu, Nicolae Marie si Nicolae Furdui, economi in Vinerea si Constantin Viorelu, economu in Jibotu, membri ordinari, solvind cate 6 fl.;

d) s'au incassatu dela 8 membri vechi tacsele pro 1894 si restante 45 fl.;

e) S'au incassatu dela 30 membri ajutatoari 39 fl. 50 cr.; s'au incassatu cu totul: 511 fl. 50 cr., din care suma 39 fl. 50 cr., tacse dela membri ajutatoari, s'au reţinutu pentru trebuintele despartemintului, ear restulu de 472 fl., dimpreuna cu 5 fl. tacsă de

membru ordinaru încassată ulterioru, adecă 477 fl., s'a transpusu la cassa centrală a Asociațiunei.

7. Delegați la adunarea generală din 1895 s'au numitu dnii: Dr. I. Mihi și Laurianu Bercianu; ca suplenți dnii: Dr. A. Munteanu și Dr. S. Moldovanu.

8. Procsima adunare generală a despărțemântulu s'a decisu în urma invitării se se țină în comuna Jibotu, rămânendu în sarcina subcomitetulu a satoru ziua adunării.

9. S'a încredințatu subcomitetulu: a compune bugetulu pro 1895; a conferi doue stipendii à 25 fl. create pentru învățacei meseriași; a pregăti programa pentru procsima adunare generală.

10. S'a constituitu despărțemântulu pe unu nou periodu de 3 ani, alegendu-se cu aclamare:

Directoru: Dr. I. Mihi; membri în comitetu: Dr. A. Munteanu, Dr. S. Moldovanu, Laurianu Bercianu, Daniilu David, Aurelu P. Bercianu și Nicolau Vlad; membri suplenți: Procopiu Herlea, Petru Belei și Ilie Popovicu.

Din coprinsulu protocolulu subcomitetulu dela 9 Ianuariu 1895, se constata următoarele:

1. S'a satoritu bugetulu despărțemântulu pro 1895, în legătură cu aceea s'a constatat, că suma care stă, conformu normativulu, la dispoziția subcomitetulu spre distribuie, face: 168 fl., prin urmare:

a) se crează 3 ajutore à 25 fl. pentru câte 1 învățacelu de curelaru, covrigaru și fauru seú rotariu, de pe teritoriulu despărțemântulu;

b) se statorescu 4 premii à 10 fl. pentru colecțiuni de poesii populare locale din comunele: Berii, Vinerea, Jibotu și Romos;

c) se designază 13 fl. pentru cărți economice, spre a se împărți poporulu din Jibotu la procsima adunare generală;

d) 20 fl. pentru spese de birou, tipărituri etc.

2. S'a decisu întregirea agenturilor comunale pe întregulu teritoriu alu despărțemântulu și solicitarea loru la activitate mai intensivă, avend pentru viitoriu se fiă reprezentată fiă-care comună la adunările generale ale despărțemântulu, celu puțin prin câte unu membru.

— Protocolele servescu spre scire cu aprobare și complăcere pentru viulu interesu și zelulu laudabilu, cu care acestu despărțemântu lucră întru realizarea scopurilor culturale ale Asociațiunei în sinulu poporulu nostru; suma de 477 fl. tace de membri vechi și noi. s'a priimitu cu mulțemită; membri noi, și anume:

„Ardeleana“, institutu de creditu și economii în Orăștie, membru fundatoru, Dr. Silviu Moldovanu și Dr. Aurelu Munteanu, advocați în Orăștie, membri pe vieță, Ioanu Iosifu, Nicolae Marie, Nicolae Furdui, economi în Vinerea și Constantinu Viorelu, eco-

nomă în Jibotă, membri ordinari, se declară de membri ai Asociațiunii și se provădă cu documente de legitimare până la procsima adunare generală, când se voră propune spre aprobare; disertațiunea: Despre însempătatea meseriilor la români, se transpune redacțiunii organului de publicitate ală Asociațiunii, spre eventuală revisiune și publicare.

Nr. 24/39. Domnulă Iosif Wachter, comerciantă în Hunedóra, cu datulă 24 Ianuariă 1895. ofere câte 102 fl. pentru 3 acțiuni ale Asociațiunii dela institutulă de credită și economiă din Hunedóra „Vajda-Hunyadi takarékpénztár részvénytársaság“, decă Asociațiunea ară fi inclinată a le vinde.

— Ofertulă nu se priimesce.

Nr. 25/43. Tipografia archidieceasană din Sibiiă, cu datulă 31 Ianuariă 1895. împărtășesce, că a terminată cu tipărirea opului: „Date istorice privitoare la familiile nobile române“ Tom. II., de dlă I. cav. de Pușcariă, care constă din 53 $\frac{1}{2}$ côle în 500 esemplare, dintre care 100 esemplare s'au espedată autorului, 10 esemplare oficiale autorităților competente, ear 1 esemplară s'a vëndută cu 4 fl. transpuși aici. Restulă esemplareloră, anume 389, s'au transpusă spre depunere în biblioteca Asociațiunii.

În sfârșitulă observă, că 50 côle de tipară în sumă de 700 fl. s'au achitată deja anticipative, ear pentru restulă de 3 $\frac{1}{2}$ côle, hărțiă, învêlitore și broșare, înainteză contulă de 115 fl. 12 cr. cu rugarea să se achite.

— Spre scire; suma de 4 fl., prețulă unui esemplară, se transpune la cassa Asociațiunii; restulă esemplareloră de 389 se depune în biblioteca Asociațiunii, însărcinându-se biroulă a espeda din acestea ulterioră câte ună esemplară revisteloră și diareloră române din patriă, autorităților bisericesci și corporațiilor române, precum și biblioteceloră și societăților literare din străinătate, cu care Asociațiunea ține legături de schimbă; suma de 115 fl. 12 cr. se asemneză la cassă spre solvire.

Nr. 26/48. Oficiulă de cassă ală Asociațiunii presentă consemnarea membriloră Asociațiunii, cari au achitată tacsele de membri în decursulă pătrariului IV. din 1894, în sumă de 433 fl. 50 cr.

— Spre scire, având a se transpune redacțiunii „Transilvaniei“, spre publicare.

Nr. 27/49. Oficiulă de cassă ală Asociațiunii cu datulă 31 Decembre 1894. așterne rațiociniulă pro 1894, despre ajutoarele priimate dela societatea „Transilvania“ din Bucuresci pentru ajutoarea învêțăceloră meseriași români.

— Afându-se în deplină regulă, se aprôbă și transpune societăți „Transilvania“ spre ulterioră afacere.

Nr. 28/50. Oficiulă de cassă ală Asociațiunii presentă cu datulă 31 Decembre 1894, rațiociniulă fonduriloră Asociațiunii pro 1894, cu aclusele sale.

— Se predă spre censurare comisiunei constatătoare din membri: I. Papiu, I. Sterca Șuluțiu și P. Cosma.

Nr. 29/55. Dl. Partenie Cosma, membru din comisiunea esmisă pentru conducerea lucrărilor apeductului, cu datul 5 Februarie 1895. raportază, că instalarea apeductului în edificiile Asociațiunei s'a terminat încă în Novembre 1894, ear în Ianuarie 1895. a executat colaudarea pe lângă intervențiunea dlui Pantaleon Lucea și a esptului Gustav Moess, și s'a aflat în regulă.

Spesele instalării apeductului, cu hidrometru cu totu făcu: 728 fl. 67 cr., care sumă densusu a și achitat'o din colecta întreprinsă de dsa la „Albina“, spre scopuri de binefacere.

— Spre plăcută scire cu profundă mulțemită.

Nr. 30/57. Direcțiunea școlei civile de fete a Asociațiunei, cu datul 6 Februarie 1896, Nr. 15, așterne protocolul conferenței corpului didactic, ținute la 31 Ianuarie 1895, din incidentul încheerii semestrului I. alu anului școlar 1894/5, dimpreună cu clasificările elevelor pe semestrul I.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 31/69. La propunerea prim-secretariului Asociațiunei, dto 21 Ianuarie 1895, constatându-se înmulțirea membrilor Asociațiunei, se decide:

— „Transilvania“, organul de publicitate alu Asociațiunei pro 1895, să se tipărescă în 1200 esemplare.

Nr. 32/68, La propunerea prim-secretariului Asociațiunei, însărcinată a îngrijii de tipărirea scrierilor premiate în 1892, după-ce s'au făcutu pregătirile necesare pentru punerea sub tipariu a unui volum, se decide:

— Scrierea premiată de Asociațiune „Higiena copilului până la alu VII-lea an alu etății“ să se tipărescă în 3000 de esemplare.

Nr. 33. La propunerea bibliotecarului Asociațiunei se decide:

— Catalogul bibliotecii Asociațiunei, a căru tipărire e în curgere, să se tipărescă în 500 esemplare.

Nr. 34. Pentru verificarea acestui procesu verbalu, se designază membri: Z. Boiu, P. Cosma și L. Simonescu.

Ședința se închee.

D. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,

v.-președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,

secretariu II.

Verificat. Sibiu 15 Februarie 1895 n.

Z. Boiu m. p.

P. Cosma m. p.

L. Simonescu m. p.

Din mai multe părți ni se ceru esemplare din Nr. festiv alu „*Transilvaniei*“. Ne mai dispunându de atari esemplare, dorinței manifestate nu se pôte satisface. Red.